

где СИА – срок использования оборудования,
Nн – нормативный срок службы,
Nг – число процедур гемодиализа в год.

Конкретные сроки применения аппарата "искусственная почка" превышают нормативные значения, установленные классификацией основных средств, утвержденной постановлением Правительства (от 5 до 7 лет).

В качестве альтернативы эффективному использованию оборудования предлагается трехсменный режим работы, в котором срок эксплуатации оборудования составляет шесть лет.

При выборе оборудования в процессе переоборудования медицинских учреждений необходимо проводить такие расчеты, так как рынок медицинского оборудования предлагает широкий выбор оборудования.

В системе здравоохранения Казахстана имеет место реализация всех видов инвестиционных проектов, финансируемых, как из средств государственного бюджета, так и частных инвестиций, в том числе зарубежных

Указанные реализуемые, а также планируемые инвестиционные проекты здравоохранения могут быть более успешными при наличии разработанного Регламента и Методики их осуществления, исключающих проявления рисков.

Литература:

1. Васюхин О.В., Павлова Е.А. Экономическая оценка инвестиций. Учебное пособие. – СПб: СПб НИУ ИТМО, 2013. – 98 с
2. Касьяненко Т.Г., Маховикова Г.А. Экономическая оценка инвестиций: учебник и практикум — М.: Издательство Юрайт, 2015. — 559 с.
3. Рыбина И.А. Оценка инвестиционных проектов: учебно-методическое пособие. – Воронеж: НАУКА-ЮНИПРЕСС, 2015 – 92 с.

Айтбаев Ә.Б., 4 курс (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарМУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.к., қауымдастырылған профессор Шакеев С.С.

ҮСТЕМЕ ШЫҒЫНДАРДЫҢ ЕСЕБІ МЕН АУДИТІ

Ұйымның немесе кәсіпкердің шаруашылық қызметін іске асырудағы басты мақсаты – пайда табу. Ұйым немесе кәсіпкер осы мақсатын іске асырудағы маңызды мәселелердің бірі – ол үстеме шығындар аудиті. Үстеме шығындар – негізгі және көмекші цехтардың жұмыстарын ұйымдастыру шығыстары, сондай-ақ өндіріске қызмет көрсетумен байланысты шығыстар. Үстеме шығындардың ерекшелігі — оларды өнімнің әр бірлігінің өзіндік құнына жатқызбайды. Оған себеп — мұндай шығындар дайын өнімге (бұйымға) тікелей қатысы жоқ. Қалай болғанда да үстеме шығындар кәсіпорын өніміне байланысты шығындар қатарында болатыны анық. Үстеме шығындардың анықтамасына келетін болсақ — бұл өндірісті жүргізуге және басқаруға байланысты, кәсіпорынды басқаруға байланысты кешенді шығындар.

Үстеме шығындар өндірістік емес (жалпы шаруашылық) және өндірістік (жалпы өндірістік) болып екі топқа бөлінеді.

Жалпы шаруашылық шығындары өндіріске жалпы қызмет ету, негізінен өндірісті ұйымдастыру және басқарумен байланысты. Шығындардың осы тобына жатқызылатыны: әкімшілік-басқару шығындары, ғимараттарды қалыпты сақтау және жөндеу, жалпы шаруашылыққа жататын құрылғылар, жұмыс күшіне байланысты шығындар: таңдау, сұрыптау, басшыларды оқытып дайындау, қайта даярлау және білім деңгейін жетілдіру, міндетті салықтар, заңнамалар тәртібімен бекітілген төлемдер.

Өндірістік үстеме шығындар — бұлар өндірісті ұйымдастыру, оған қызмет ету және басқару шығындары. Олар өндірістік құрамдарда — учаскелерде, цехтарда, өндіріс бөлімшелерінде орын алады. Үстеме шығындардың өздеріне тән ерекшелігі — оларды өнім бірлігінің өзіндік құнына апару мүмкін еместігінде. Себебі, бұл шығындар кәсіпорын өндірісіне қатысты жалпы шығындарға ғана қатысы болады, тек қана өнімді өткізуге кешенді түрде апарылады. Қалай болғанда да үстеме шығындарды бұйымның (өнім бірлігінің) өзіндік құнына жатқызбағанмен де, өнімнің өзіндік құнына апару қажет. Үстеме шығындар екі топқа бөлінеді:

1. Жалпы өндірістік шығындар:

- Жалпы өндірістік персоналды ұстау шығындары (еңбекақы, іс сапар шығындары т.б.);
- Өндірісті ұйымдастыру мен даярлау шығындары;
- Жалпы өндірістік мақсаттағы негізгі құралдардың амортизациясы;
- Жалпы өндірістік мақсаттағы негізгі құралдарды жөндеу;
- Өндірісте пайдаланылған коммуналдық шығындар;
- Жалпы өндірістік мақсаттағы негізгі құралдарға төленетін жалгерлік ақы.

2. Өндірістік жабдықтарды пайдалану шығындары:

- Жанар-жағар майлардың құны;
- Өндірістік құрал-жабдықтың амортизациясы;
- Өндірістік құрал-жабдықтарды ағымдағы жөндеуден өткізу;
- Жабдықтарды күтіп ұстайтын, жүргізетін жұмысшылардың еңбекақысы;
- Еңбекақыдан аударымдар;
- Электр қуаты, бу мен судың құны;
- Көмекші өндірістің қызметі;
- Басқа да шығындар.

Үстеме шығындар, әдетте, біршама жалпы сипатқа ие болады. Кешендік сипаттағы шығыстар құрамында шығынның барлық экономикалық элементтері көрініс табады: екі және одан да көп бұйымдар шығарған кезде бұл шығыстарды тікелей белгілі бір бұйымға жатқызу қиынға түседі, демек олар бір жағынан дайын өнімдердің және аяқталмаған өндірістердің арасында таратылады, екінші жағынан бұйымдардың арасында жанама тәртіппен таратылады.

Үстеме шығындарды өнімдердің құнына екі сатылы процедураны қолдану арқылы апаруға болады. Бірінші сатының мақсаты – барлық өндірістік шығындарды өндірістік шығын орталықтары бойынша тарату. Бұл алғашқы саты екі мақсатты көздейді. Біріншіден, шығын орталықтары бойынша жазылған шығындар, шығын дәрежесін бақылау және қызмет нәтижесін бағалау үшін пайдаланады. Екіншіден, өндірістік шығын орталығымен шоғырландырылған шығыстар, қаржылық есеп талаптарына сай, босалқыларды бағалау бойынша өнімдерге таратылады.

Бұл мақалада үстеме шығындар аудиті туралы түсінік берілді. Жұмысты қорытындылай келе, келесі ақпаратты негіз ретінде жатқызуға болады:

Үстеме шығыстар өндіріске кеткен барлық шығындардан тікелей шығындарды (тікелей материалдар шығындары мен өндіріс жұмысшыларының еңбек ақысы) шегеріп тастағаннан шығады. Одан басқа, үстеме шығыстардың қатарына: амортизация шығыстары, жал ақысы, сақтандыру жарнасы, тұрғын-үй қызметі, жарықтандыру және басқа да себептердің салдарынан өндірістің уақытша тоқтап қалуының шығыстары т.б. жатады.

Әдебиеттер:

1. Бухгалтерлік есеп теориясы және негіздері.-Кеулімжаев Қ.К. Алматы, 2016ж.
2. Типовой план счетов бухгалтерского учета.-Алматы, 2017г.
3. Учет капитала предприятия.-Ануфриев В.Е. Алматы, 2018г.
4. Қаржылық есеп.-Әжібаева Ж.Н Алматы, 2016ж.

Аубакиров А.Е., 1 курс (КарГУ им. академика Е.А. Букетова)
Научный руководитель - к.э.н., доцент Кабдыбай А.К.

АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПРИЧИН ОТТОКА СТУДЕНТОВ ИЗ КАЗАХСТАНА

Молодые студенты из Казахстана все чаще уезжают учиться за границу и вернутся ли они на Родину - вопрос открытый.

Проблема «Утечки мозгов» ставит под вопрос развитие государства.

Решение этой проблемы уже рассматривается в мажоритиве.

Согласно статистическому исследованию портала 365infokz самое большое количество студентов из Казахстана имеет Россия [1]. По исследованию журналистской компании Казахстана TengriNews в России обучаются 70.000 тысяч наших студентов. Также самые популярные специальности, по которым студенты уезжают из страны это IT специальности. В процессе иностранного визита только в одном Сколково наши парламентарии увидели полдюжины Казахстанских студентов. Молодые специалисты все чаще выбирают Европейские страны для